

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **M. P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 5 lutego 2015 r., nr (...)

1. oddala odwołanie,
2. zasądza od M. P. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

XVII AmE 86/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 lutego 2015 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki orzekł, że M. P., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Elektrownia (...), nie wywiązał się w wyznaczonym terminie z obowiązku udzielenia informacji, o której mowa w art. 28 ust. 2 ustawy prawo energetyczne dotyczącej dokonanej przez niego w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych. W związku z naruszeniem tego obowiązku Prezes URE nałożył na powoda karę pieniężną w wysokości 3 298,56 zł stanowiącą (...) przychodu z działalności koncesjonowanej.

Od powyższej decyzji M. P. wniósł odwołanie, zaskarżając ją w całości.

Decyzji tej powód zarzucił:

- naruszenie art. 56 ust. 1 pkt. 7 ustawy prawo energetyczne, poprzez jego zastosowanie, mimo iż powód udzielił żądanych informacji, a więc nie można uznać, że odmówił jej udzielenia, a okoliczność, że nastąpiło to po terminie (z uwagi na nieobecność w kraju) nie może skutkować wymierzeniem mu kary pieniężnej;

- dowolne przyjęcie, że przekazanie żądanych informacji po terminie stanowiło odmowę udzielenia;
- z ostrożności procesowej także zarzucił niezastosowanie art. 56 ust. 6a ustawy prawo energetyczne, mimo iż stopień szkodliwości czynu nie był znaczny a skarżący zrealizował obowiązek oraz wymierzenie kary w maksymalnej jej wysokości.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania ewentualnie o zmianę tej decyzji i odstąpienia od wymierzenia kary.

W toku postępowania obie strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. P. posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej na okres od 31 marca 2008 roku do dnia 31 marca 2018 roku.

Prezes URE pismami z 8 kwietnia 2013 roku (k.1 akt adm) oraz z 19 czerwca 2013 roku (k.8 akt adm) wezwał przedsiębiorcę do przedstawienia w terminie 14 dni daty wezwania informacji dotyczących sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych dokonanej w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku. Celem pozyskania informacji było zbadanie realizacji obowiązków określonych w art. 9a ust 1 i 8 p.e. Przedsiębiorca pomimo dwukrotnego wezwania do przedstawienia informacji, nie udzielił odpowiedzi w wyznaczonym terminie. Należy przy tym zaznaczyć, że korespondencja nie została fizycznie doręczona adresatowi, lecz zwrócona do nadawcy po dwukrotnym awizowaniu, z powodu nieobecności adresata. Organ uznał ją za doręczoną w trybie art. 44 § 4 k.p.a. Żądane informacje przedsiębiorca dostarczył Prezesowi URE wraz z pismem, które wpłynęło do urzędu 30 października 2013 roku (k.15 akt adm). Pismo stanowiło reakcję przedsiębiorcy na doręczone mu postanowienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary (doręczonego powodowi 11 października (k. 14a akt adm). W związku z rozbieżnościami co do ilości energii wskazanej w odpowiedzi przedsiębiorcy na wezwanie i tymi posiadanymi przez Prezesa URE od innego przedsiębiorcy, któremu energia ta była sprzedawana, Prezes URE wezwał M. P. do wyjaśnienia tych rozbieżności (pismo z 24 kwietnia 2014r k. 26 akt adm). Także na to wezwanie organ nie otrzymał odpowiedzi, chociaż wezwanie do przedsiębiorcy było wysyłane dwukrotnie (k. 28a, 28 b, korespondencja także była zwrócona do nadawcy po dwukrotnym awizowaniu)

Przedsiębiorca w 2012 roku uzyskał przychód z działalności koncesjonowanej w kwocie (...) zł

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosowanie do treści art. 28 ust 2 pe Prezes URE ma prawo wglądu do dokumentów, żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 9a, art. 9e, art. 9l, art. 9m, art. 9o i art. 49a ust. 1 i 2, lub badania zgodności ze stanem faktycznym deklaracji, o której mowa w art. 9a ust. 1b, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

Art. 9a ust 1 ustawy p.e. stanowi, że przedsiębiorstwa energetyczne, odbiorcy końcowi oraz towarowe domy maklerskie lub domy maklerskie, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9, są obowiązane uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia, o którym mowa w art. 9e ust. 1 lub w art. 9o ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w źródłach znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 5, obliczoną w sposób określony w ust. 2.. Natomiast ustęp 8 cytowanego artykułu 9a prawa energetycznego wskazuje, że przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 1a, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 10, są obowiązane: uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 9l ust. 1, wydane dla energii

elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczyć opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 5, obliczoną w sposób określony w ust. 8a.

W myśl art. 9 ust 1a ustawy p.e. obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 8, wykonują: m.in. przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym.

Na kompetencję Prezesa URE do żądania określonych informacji wskazuje także przepis art. 23 ust2 pkt 4 ustawy p.e. w myśl którego do zakresu działania Prezesa URE należy m.in. kontrolowanie wykonania obowiązków, o których mowa w art. 9a;

Z kolei przepis art. 56 ust 1 pkt 7 stanowi, że karze pieniężnej podlega ten, kto odmawia udzielenia informacji, o których mowa w art. 28 ustawy p.e.

Wysokość kary pieniężnej, o której mowa powołanym przepisie, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. (art. 56 ust 3) Ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. (art. 56 ust 6).

Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. (art. (56 ust 6a).

Odnosząc powyższe normy prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy należy uznać, że Prezes URE był uprawniony do żądania od powoda, który niewątpliwie jest przedsiębiorcą energetycznym, informacji o jakich mowa w art. 28 ust2, zaś powód był zobowiązany do przedstawienia tych informacji w zakreślonym mu terminie. Informacje te były niezbędne do ustalenia: po pierwsze, czy na powódzie ciąży obowiązek uzyskania świadectwa pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej (u ile powód sprzedawałby energię odbiorcom indywidualnym), po drugie, czy powód wywiązał się z tego obowiązku.

Niewątpliwie niewypełnienie przez powoda obowiązku, skutkuje więc nałożeniem na niego sankcji o jakiej mowa w art. 56 ust 1 pkt 7 ustawy p.e. Przy czym nie sposób zgodzić się z powodem, że pod pojęciem odmowy udzielenia informacji nie mieści się nie udzielenie jej w zakreślonym terminie. Zasady logiki nakazują bowiem przyjąć, że przedsiębiorca, który w zakreślonym terminie nie wykonuje nałożonego na niego obowiązku, w sposób jednoznaczny odmawia udzielenia informacji, nawet jeśli pozostaje jedynie bierny na wezwania organu i nie wyraża w sposób aktywny odmowy udzielenia informacji. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni ugruntowany zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie pogląd, iż sankcjonowane w przepisie nieudzielenie żądanych informacji należy interpretować szeroko. Obejmuje ono nie tylko nie udzielenie informacji, ale także udzielenie informacji po terminie oraz udzielenie informacji niepełnych, na co wskazał m.in Sąd Najwyższy w wyroku z 7 kwietnia 2004 roku (sygn. akt IIISK 31/04), podkreślił, że pojęcie „udzielenie informacji” jest istotnym elementem konstrukcyjnym ustawowego obowiązku przedsiębiorcy, a naruszenie wyznaczonego terminu stanowi przesłankę do nałożenia kary pieniężnej jako naruszenie obowiązku procesowego.

Należy przy tym wskazać, że odpowiedzialność administracyjna ma charakter odpowiedzialności obiektywnej, czyli decydująca jest jedynie bezprawność postępowania rozumiana jako niezgodność zachowania z istotą obowiązków wynikających z treści przepisów. Odpowiedzialność ta jest więc niezależna od czynnika subiektywnego jakim jest wina.

Zatem nie jest istotna dla samego faktu odpowiedzialności przyczyna, dla której przedsiębiorca nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku. Okoliczności te mogą być jednak wzięte pod uwagę przy ustalaniu wymiaru kary, gdyż przepis art. 56 ust 6 p.e. wyraźnie wskazuje na stopień zawinienia jako czynnik który należy wziąć pod uwagę. W sprawie niniejszej powód nie podjął jednak żadnych czynności procesowych, które zmierzałyby do wykazania

braku zawinienia. Wprawdzie w odwołaniu powód napomknął o nieobecności w kraju jako przyczynie nieudzielenia informacji w terminie jednak, okoliczności tej nie udowodnił a nawet nie złożył wniosków dowodowych, które okoliczność tą miałyby wykazać. Przy czym warto w tym miejscu podkreślić, że postępowanie, w jakim rozpoznawane jest odwołanie powoda od decyzji Prezesa URE, toczy się w oparciu o przepisy postępowania cywilnego, które jako zasadę uznają kontrydiktoryjność procesu, co oznacza, że to strony powinny wskazywać samodzielnie dowody, z których wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne. Zatem to powód winien wykazać brak swojego zawinienia, który mógłby być uwzględniony przy ustalaniu wysokości kary.

Zdaniem Sądu kara wymierzona powodowi, w najwyższym możliwym wymiarze (...) przychodu) uwzględniła stopień szkodliwości czynu. Należy bowiem zwrócić uwagę, że dla organu wykonanie obowiązku nałożonego na przedsiębiorcę jest istotne z punktu widzenia możliwości realizacji przez organ obowiązków ustawowych, do których należy kontrola wykonywania przez przedsiębiorstwa energetyczne obowiązków w zakresie uzyskiwania świadectw pochodzenia energii. Warto także odnotować, że świadectwa pochodzenia energii, które zobowiązane są uzyskiwać przedsiębiorstwa energetyczne są nie bez znaczenia dla wykazywania i też realizacji przez RP obowiązków wynikających z przyjętych zobowiązań międzynarodowych.

W przedmiotowej sprawie nałożona kara służy przede wszystkim podkreśleniu naganności zachowania powoda. Pomimo wysyłania do niego wielu wezwań organ nie pozyskał niezbędnych mu informacji, a powód albo nie odbierał korespondencji albo udzielił informacji niepełnych i nieprecyzyjnych i to po upływie wyznaczonego terminu, a jako przedsiębiorca powinien być świadomy, że w związku z prowadzoną przez niego działalnością na wskazany adres może być przesyłana mu korespondencja urzędowa. Nie podejmując więc korespondencji w sposób oczywisty narażał się na poniesienie skutków z tego tytułu.

W tych okolicznościach sprawy wymierzenie powodowi kary w najwyższym możliwym zakresie nie budzi żadnych zastrzeżeń. Kara ma bowiem spełnić funkcję prewencyjną i zapobiec w przyszłości niewykonywaniu obowiązków zarówno przez powoda jak i innych przedsiębiorców. Walor odstraszący kary jest możliwy do zrealizowania tylko wówczas, gdy wysokość kary będzie dostatecznie dolegliwa. Symboliczny wymiar kary nie odniesie tego skutku. Zdaniem Sądu kara jest więc proporcjonalna do naruszenia przepisów ustawy, a przy tym niezbyt wygórowana i sprawiedliwa oraz odpowiednia do stopnia zawinienia powoda.

Warto przy tym zwrócić uwagę, że nie można ostatecznie nawet stwierdzić, że powód w istocie spełnił swój obowiązek po terminie, gdyż jak wynika z pisma Prezesa URE z 27 kwietnia 2014r odpowiedź powoda nie była wystarczająco jasna i precyzyjna, w szczególności nie zgadzała się z danymi dotyczącymi ilości sprzedanej energii uzyskanymi od przedsiębiorstwa do którego sprzedaż ta nastąpiła. Powód ostatecznie tej kwestii nie wyjaśnił, gdyż nie odebrał kolejnej korespondencji wysłanej przez organ. Oznacza to, że nie można także przyjąć na potrzeby zastosowania art. 56 ust 6a, tj odstąpienia od wymierzenia kary, że powód zrealizował obowiązek. Także trudno mówić w tym kontekście o znikomej szkodliwości zachowania powoda, skoro niewywiązywanie się powoda z obowiązku udzielenia relewantnych informacji przyczyniło się do znaczącego przedłużenia postępowania administracyjnego i do niepotrzebnego angażowania zasobów administracji. Szkodliwość uchybienia powoda nie może być więc uznana za znikomą.

Z tych względów w oparciu o przepis art. 479⁵³ §2 k.p.c. orzeczono jak w pkt. 1 wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. do kosztów tych zaliczono koszty zastępstwa procesowego powoda w wysokości 360 zł określonej w § 14 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., nr 490 j.t..) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., nr 1804).

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka